

ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྒྱགས་བཟུགས་དཔེ་ཚོགས།

ARURA

ལྷོ་གསེ་བ་རིག་པའི་གནའ་རྒྱུང་རྒྱུད་དོན་ ཉིང་མོ་དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྱུང་།

ལྷོ་གསེ་བ་རིག་པའི་ཉིང་མོ་དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྱུང་།

། མི་རིགས་དཔེ་ཚོགས་ཁང་།

པོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བཟུགས་དཔེ་ཚོགས།

ARURA

ཕྱུ་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་ཚུད་དོན་
མིང་པོ་དགོས་འདོད་ཀྱི་ན་འཁུང་
ཞེས་བྱ་བ་བཟུགས་སོ།

ཡུལ་མཉམ་བཅུད་ཆེ་འཁུང་མཉམ།

མཚོ་ཚན་ཞིང་ཚན་ པོད་ རྩ་ གསེབ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ གསེབ་ཚོགས།
(པོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བཟུགས་དཔེ་ཚོགས་)ཚོམ་ཞིག་ཚོགས་པ་

030

མེ་རིགས་དཔེ་ཚུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

医学所需皆俱/青海省藏医药研究所,《藏医药经典文献集成丛书》编委会编. - 北京:民族出版社,2005.12

(藏医药经典文献集成丛书)

ISBN 7-105-07438-8

I. 医… II. ①青…②藏… III. 藏医-治疗学
- 藏语 IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 150088 号

YI XUE SUO XU JIE JU

医学所需皆俱

编 者	青海省藏医药研究所 藏医药经典文献集成编委会
出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街 14 号
邮 编	100013
网 址	www.e56.com.cn
印 刷	北京艺辉印刷有限公司
装 订	天华印刷装订有限公司
经 销	全国各地新华书店
开 本	850mm×1168mm 1/32
印 张	8.375
印 数	0001-2000 册
版 次	2006 年 1 月第 1 版
印 次	2006 年 1 月北京第 1 次印刷
定 价	13.00 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文发行科电话:010-64227665 58130509)

མཆོག་གི་འགན་འཁུར་བ། ཏ་རྟོ།
责 任 编 辑: 达多

ཨ་མ་པོ་པེ་ལ་པེ་ལ་ལྷན་སྐྱེད་པོ་དཔལ་འདྲན་ལྷན་པུང་།

མཆོག་པོ་པེ།	ལྷན་སྐྱེད་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པེ།
མཆོག་གི་ལྷན་པོ།	མཆོག་གི་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
དཔལ་ལྷན་པོ་པེ།	པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
འགན་འཁུར་པོ་པེ།	པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
གནས་ལུགས།	པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
ལྷན་སྐྱེད་པོ་པེ།	100013
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	010 - 64275311
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
ལྷན་སྐྱེད་པོ་པེ།	ལྷན་སྐྱེད་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	850mm × 1168mm 1 / 32
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	8. 375
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	2006ལོའི་ཟླ་1པར་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	2006ལོའི་ཟླ་1པར་པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	0001 - 2000
པེ་ལ་ལྷན་པོ་པེ།	ཟླ་13. 00

封面设计：七星工作室

《བོད་ཁྱིམ་གསེབ་འཛིན་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྐྱགས་དཔེ་ཚོགས་》ཀྱི་ཙམ་སྒྲིག་ཚོགས་པའི་མིང་གོ།

མེ་འདྲི་ས། ཁྱེ་རུ་ཆེ་ནམ། བཏུན་ཁོ། ཉི་མ། སྤུབ་བཏུན།

ཆོགས་གཙོ། འོ་ཆོགས་ཆེན།

ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ། རྩོམ་ཆེ། ཉི་མ་གྲུག་ཆུལ། གཏུགས་དཀར། ཆེ་རིང་ཆུལ།

ཆོགས་པའི་མི་ལྟ། འོ་ཆོགས་ཆེན། རྩོམ་ཆེ། ཉི་མ་གྲུག་ཆུལ། གཏུགས་དཀར། ཆེ་རིང་ཆུལ།

བརྩེ་ཆེ་རིང་། བྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་ཆུལ། དབང་ཆེན་ཆེ་བཏུན། ལྷ་བྱམས་

ཆུལ། ཉི་ཤོད་ལྷ་འགྲུབ། ཀམ་ཆོགས་གཉིས། རྩོན་འགྲུབ་ཆེ་རིང་།

བསམ་འགྲུབ་ཆུལ། སྐལ་བཟང་རྩོམ་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ཆུ་མཆོ། དབང་

གུགས་བསོད་ནམས། སྐལ་བཟང་བཟ་མིས། རྩོམ་ཆེ་རབ་བཏུན།

མཁའ་འགྲོ་སྒྲུབས། བཟ་མ།

དེབ་འདིའི་དག་སྒྲིག་པ། གཏུགས་དཀར། འབྲུམ་ཁོ། བཟ་མ།

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

顾 问：措如·次郎 旦科 尼玛 土布旦

主任委员：艾措千

副主任委员：多杰 旦正加 星全章 才让加

委 员：艾措千 多杰 旦正加 星全章 才让加 完德才让

恰多·李先加 昂青才旦 李先加 达多 端智

尕玛措尼 端智才让 三智加 尕藏多杰 华旦尖措

昂智索南 格桑扎西 多杰拉旦 卡着杰 扎巴

本书整理者：星全章 本考 扎巴

ཐུན་འགྲུའི་གཏམ།

ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ལ། དེ་ནི་གནའ་བོའི་ཐོད་ཀྱི་གསེ་རིག་མང་གཞིར་བྱས་སོགས། ཐུ་གར་ཐུ་ནག་ཏུ་ཐིག་ལ་སོགས་པའི་གསེ་བ་རིག་པའི་ཉིང་བཅུད་བསྟེ་ལེན་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཞིང་ལག་ལེན་གྱི་སྤྱང་བྱང་ལུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་མངོན་པར་བཟུ་བའི་གསེ་དབུད་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། རྩ་མོ་ཞིག་ནས་འཛུལ་གྱིང་བྱུང་བའི་གསེ་རིག་སྟུ་བ་ནམས་ཀྱིས་གདེང་འཛིག་ཆེན་པོ་གནང་ལུས་སུ་མཆིས།

ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅས་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ནང་དོན་གྱི་ཐད་གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས་དང་། མང་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། བད་སོག་ལག་ལེན། སྟན་རྩལ་སྟེ་བཟོ། ལུས་ཁམས་བདེ་སྤྱང་ལ་སོགས་རིག་ཆུང་ཡོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ཅིག་ལགས། དེ་ལ་ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ལུགས་འཁུར་དང་བརྩེ་མཛོང་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྟེ་ལ་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད་ལ། གནའ་གཞུང་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་དཔེ་སྟན་འགྲུལ་སྟེ་ལ་བྱས་ཐིག་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་གནའ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་ཐུར་བཞིན་འདུས་ཚོས་བུལ་གོག་ཐེབས་པའམ། ཡང་ན་མིའི་ཚོལ་བས་དབང་གིས་གཏོར་བསྐྱག་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས། གང་ལྟར་སྟོན་སྤྱད་ཐུབ་པ་བྱས་ཆེ་རིན་ཐང་གཞལ་བུ་མེད་པའི་གནའ་དཔེ་གང་མང་ཞིག་ཙུ་བསྐྱག་རྒྱུན་ཆད་བུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ཉིད་ཚུགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་
 གྲུབ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་མིགས་ཡུལ་བཅངས་ནས་ར་ཆོས་༡༠༠༣ལོར་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་
 ཆེན་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་“《བོད་ཀྱི་གསེབ་
 བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྐྱེད་དཔེ་ཆོགས་》ཙམ་སྤྲིན་ཆོགས་པ་”སྤྲིན་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཆོལ་ལྷན་དང་དག་སྤྲིན་དང་ཙམ་སྤྲིན་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒོ་ཕྱེ་ཞིང་དཔེ་སྤྱོད་དང་འགྲེམས་སྤེལ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བརྩམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཆོགས་འདི་ནི་ཁྲ་ན་མ་མཆིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཡོད་དོ་ཙག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་ཏུ་འཕྱར་བར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ར་ཆོའི་བསམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ར་ཆོར་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཆོགས་འདི་ཚོག་མར་དཔེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་བསྐྱོན་ནས་
 འདིར་ཁོ་བོས་བྱ་བཅག་ཆེན་པོ་འདི་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལམ་སྟོང་ཡོང་
 བའི་བཀའ་ཤིས་སྤྱོད་འདུན་ཞུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ལ་ལྷག་
 བསམ་དཀར་བའི་ཡུལ་དང་ཚུགས་སོ་སོའི་སྤྲིན་བྱ་རྒྱན་ནས་ཀྱང་ལས་གྲྭ་འདིར་
 ཚུགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་བསམ་འདུན་ཞུ་
 རྒྱ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཆོགས་ཆེན་ནས།
 ༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༣པར།

མཆམས་སྒྱུར་བའི་གཏམ།

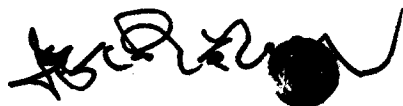
ཁ་བ་རི་པོའི་བཅུ་ཡག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཛིན་
 ཉེན་སྒྱུའི་ཕན་བདེ་གཞི་མར་སྒྱུར་བའི་སྒྲིའི་རིག་པ་མཐའ་དག་སྒྱུ་ལ་བཏགས་
 པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཚོག་དམ་པར་
 སྒྱུར་བའི་གངས་ཅན་གསེབ་བ་རིག་པ་ནི་པོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་སྒྱུན་
 དར་སྒྲེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྒྱུབ་པའི་རིག་པ་
 ཞིག་ཡིན་སྟབས། རིས་སྒྲུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་ལས་
 རྒྱུ་ལོན་པ་སྒྱུབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་ཤིང་སྒྱུ་ཚོགས་དང་དུས་རབས་རི་
 འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདུ་མཐོ་གལ་དང་ཕན་ཚུགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོན་
 དངོས་ཀྱིས་སྟོང་ནས་སྒྱུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སྒྲུ་དང་སྒྲུ་ཞིག་
 གིས་ཀྱང་བསྟོན་འདིར་དང་སྟོན་བཤད་བྱ་བར་མི་ཁུས་སོ། ། རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆར་དང་དེ་ཡོད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་སྟར་ན། གཡུང་དྲུང་པོན་
 ལུགས་ཀྱི་དྲར་སྒྲོང་དབྱུད་བྱ་བྱི་ཤེས་ནས་སྒྲན་པ་དྲུང་གི་ཚོར་ཅིག་ཅན་བར་
 དང་། རྗེ་བཅུན་གཡུ་ཚོག་རྟེན་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་གཏེར་སྟོན་གྲ་བ་
 མཛོད་ཤེས་ཀྱི་བར། བེ་རོ་ཅ་ན་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས།
 བྱང་ཕྱུར་ནམ་གཉིས་ནས་གོང་རྒྱལ་ཡབ་སྲས། མི་དབང་ལྷེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་
 ནས་སྒྲན་རྩིས་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ལོ་རྒྱུག་པའི་དྲར་སྒྲོང་མཁས་
 གྲུབ་རིམ་ཕྱོན་བཟང་གིས་མི་ལངས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུ་བྱིན་ལས། དཔལ་ལྷན་
 རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་འབྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དགོངས་འབྲེལ་གཙོ་བྱས་
 པའི་གསེར་རིག་གི་བསྟན་བཅས་རི་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛུམ་ན་

དད་པའི་སྤྱོད་པའི་གཞི་ཞིང་གཞན་ལ་རྩོམ་ན་ལ་རྒྱུ་ལྷོ་བས་པ་རྒྱས་པ་འདིས་
ཐོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིང་ལ་གཞུང་མན་རག་གི་ནང་དོན་སྤྲོད་སྤྲོད་
ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུ་གསལ་པོ་བྱས་འདུག

འོན་ཀྱང་མིག་སྨར་མྱེ་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་རེའི་གསེ་
རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ཉེས་སྤྱུར་དང་
འཕྱར་སྤྲོས་ཡིན་པའང་ཀྱང་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལགས་པས། ད་ལྟའི་དུས་
འདིར་བདག་ཅག་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོང་ཆོང་ཁོ་དང་ཡུལ་ཡུར་ཕྱེ་
བྲག་པའི་ཁེ་སན་ནམ་ཚུགས་རིས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པ་ལྟེན་པ་རིང་དུ་དོར་ནས་མི་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྤྱིར་ཁོང་ནས་གཙུག་ཅིང་
གཅིས་སྤྱོད། དེ་བཞིན་རིས་སྤྱོད་པའི་འཛིན་སྤྱོད་གི་མའི་རིགས་ཡོངས་ལ་
ཕན་དུ་རེ་བའི་ཀྱང་སྤྱོད་རྣམས་དག་གི་སྤྱོད་ནས། རི་རྒྱལ་རྒྱན་པའི་གཏོས་དང་
མཉམ་པའི་ཐོད་ལྷགས་གསེ་རིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྣམས་ལ་འོ་ལ་ཆོད་དང་
རང་བཟོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྨར་ལས་སྤྲོད་པའི་རང་སྤྱོད་འདོན་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
འཆོལ་སྤྱོད་ལགས་སྤྱོད་ཕྱེད་རྒྱ་བཅས་ནི་མིན་དུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བཀྱི་བ་ཞིག་
རེད།

དེའི་མྱེ་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ཐོད་ཀྱི་གསེ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ནས་ཐོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེས་རིག་པ་རྒྱུད་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་དང་
གསར་བཙོད་གོང་སྤེལ་གྱི་ཆུང་གཞི་བཙན་པོ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ།
ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་དུས་བཟང་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དམ་འཛིན་རང་མི་
དངོས་ནོར་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བསྒྲིལ་ཞིང་མིག་རྒྱུད་རིང་བའི་
རྒྱས་གཞི་དང་བཅས་ཏེ་རང་རེའི་སྤྱོད་ཆེས་སྤྱོད་ཀྱི་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དཔེ་
དང་བསྤྱོད་བཅོས་ལག་དུ་ཟེན་ཏེ་ཅོག་ཚུགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་པར་དུ་
བསྤྱོད་པའི་དགེ་བ་འདིས། ད་ལྟ་ཅམ་མ་ཟད་འཕྱར་འཕྱར་ཐོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེས་
བསྤྱོད་པ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་

བུས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཅིང་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒྲིག་འཛུལ་དཔལ་དུ་འགྱུར་བར་གདོན་
མེ་བུ་བས་ན། འོ་སྒྲོལ་ཐུན་མོང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལྷ་འོས་པའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཏེ་ཅང་དགའ་ཚོར་དང་བཅས་མཆམས་སྐྱུར་བའི་ཆོག་ཏུ།

ཁོ་རུ་ཆོ་ནམ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ལོའི་ཟླ་༡༡ཆོས་༡༩ཉིན་ལ།

དག་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་ཟུང་མོ་སྒྲིག་པ་ཞེས་སུ་གསལ་བ་འདྲམ་སྒྲིག་གི་ཡང་སྒྲིག་དུ་གནས་
པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ཕྱོན་དྲན་དབང་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བཅུ་སྟག་རིག་
པའི་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུག་པའི་ཤེས་རིག་བང་མཛོད་ནི་སྤྱིད་པའི་མཐར་
ཡང་བྱལ་བ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དེ་ལས་
གནས་བཅུའི་ཡ་གྱལ་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཚོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཤུ་ཐོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
འདྲི་བ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདྲི་བའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་ལ་ཐན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། དེར་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་
ཡུན་ཏུ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐན་
དབྱེད་ཀྱི་རིགས་ལམ་བྱུང་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་ངག་ཉམས་སྦྱང་ལུན་སུམ་
ཚོགས་ཤིང་གུ་ལྷོ་པ་ཞིག་མཆིས་སྟབས། དེར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་
ཆོན་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སློབ་སྦྱང་དང་ཞིབ་འཇུག་
གི་ཁོམ་སྟབས་མཚོགས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རང་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱིད་རྒྱས་དོན་འཁྱོལ་དང་བྱལ་རྒྱུད་གསར་སྟེན་བྱེད་པའི་
འགྲོས་དང་བསྟན་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་ཉིད་སྒྲིག་ནས་
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མ་ཉམས་གོང་སྟེན་གནང་སྟེ་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་
ཤིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱི་ནང་གི་འགལ་ཕྱེན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་

རེའི་གསེ་རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་གང་མང་ཉམས་ཉེས་སྲུ་
 རྒྱུར་དང་འབྲུར་ལུས་ཡིན་པའང་ར་ཆོས་མེག་མཐོང་ལག་ཟིན་དུ་འབྱུངས་ཤིང་།
 བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་འདི་ཉིད་གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ཁྱེན།
 རི་རྒྱལ་རྒྱན་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་མན་རག་གི་གསུང་རབ་དེ་
 རྣམས་ཐུར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་འདོན་རྒྱུར་སྟོན་དང་འཆོལ་སྟུང་ལེགས་
 གྲིག་བཅས་ཕྱེད་རྒྱ་ནི་ཐོག་མར་བསྐྱབ་དཀོས་པའི་མང་གཞིའི་ལས་ཀ་གལ་ཆེན་
 ཞིག་རྟེན་སྒྲུབ་ཆེ་རིག་འདིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བབས་པའི་
 དུས་རབས་ཀྱི་འགན་འཁུའི་ཞིག་ལགས། དེའི་ཕྱིར་ར་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་
 དང་དུས་རབས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་རྒྱར་མདོ་དུས་མཐོ་སྐར་ཞེས་པའི་བྱ་བ་མིན་ཁོར་
 དུག་ཁོད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་གནའ་བོའི་གསེ་དབྱེད་རིག་པ་འདིའི་སྟོན་
 དབྱལས་རྒྱན་བསྐྱངས་ཕྱེད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་གསེ་དབྱེད་རིག་པར་རྒྱུར་བཅོན་
 དང་ཞིབ་འཇུག་ཕྱེད་པར་སྟོན་བཞུགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་མང་པོར་རྒྱ་ཆ་མཁོ་
 རྟོན་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྒྲེས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་འདིན་པ་ལ་
 ཐུར་བས་སྒྲན་ཐོགས་བྱུང་པ། ཉམ་ཐག་ནད་པའི་ལུས་སྟོན་ལ་གཟིར་བའི་ནད་
 རིགས་རྩ་མེད་དུ་འཛུགས་པར་རྩལ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་དང་མན་
 རག་ཟབ་མོའི་གདམས་པ་ཆེག་བྱུང་ཀྱི་སྒོར་མང་དུ་བཅའ་ནས་ནད་ཀྱི་སྲུག་
 བཅའ་ལས་སྟོན་པར་རྩ་ཐོགས་པ་བཅས་མདོར་ན་གངས་ཅན་གསེ་བ་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་འདིན་ལེགས་པོ་ཞིག་ཕྱེད་པའི་
 ཆེད་དུ། རེད་ཅག་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་པོད་ཀྱི་གསེ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་
 འཕེལ་ཡོད་ཆེད་མཁས་མི་རྩ་ཆ་འཇུགས་དང་གསེ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་དག་
 གྲིག་གི་མི་རྩ་ཆེད་བསྟོན་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་། གཞུང་ལུགས་བཅུན་
 བཅོས། མན་རག་ལག་ལེན། རྒྱན་སྦྱར་སྦྱང་བྱང་། རྩ་སྒྲན་འབྲུངས་དཔེ།
 གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་སྟགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པོའི་རིགས་གཙུག་པོར་བཟུང་
 ཐོག་《བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པ་དཔེ་ཆོགས་》ཞེས་པ་

བཀོད་ཡོད། ༡. མ་ཡིག་མི་གསལ་བའམ་གཞུང་ཚིག་ཆད་པ་ནམས་ལ་ཁ་སྐོང་
 བྱེད་མ་རྒྱས་པ་རྟགས་.....འདིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲག་རྟགས་(<>)
 འདིའི་ནང་དུ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས་སམ་ཐིག་ཕྱེང་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་
 གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ༥. རྩ་ཆ་དང་རྩ་མ་ཆ་སོགས་ལྟ་སྒྲུབ་འཛིན་པ་ནམས་
 དག་ཡིག་མཁས་པའི་ཁ་རྩ་རྩུར་ཏེ། སོག་ཆ་དང་རྩ་ཆ་ཞེས་ཚིག་གྲགས་དང་
 བཞེབ་ན་མ་བརྟགས་མི་འདྲགས་ཤིང་། སོག་པོའི་ལྟ་དང་རྩ་མཚོའི་ལྟ་ཞེས་
 བའམ་ལྟ་མིང་རྒྱང་པའི་སྐབས་སུ་མ་བརྟགས་འདྲགས་ཞེས་པ་རྩུར་སྒྲུབ་ཡོད།
 ལན་ལྟ་ཞེས་པ་ནི་ཐོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་དཔེ་གཞུང་མང་ཆེ་བར་བསྒྲུབ་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ་མ་རྩུར་སྒྲུབ་ནས་བཀོད་ཡོད།

འདིར་ང་ཚོ་དག་སྤྱི་མི་སྒྲུབ་ཤེས་བྱའི་རྩ་ཆ་དམན་ཞིང་དཔེ་རྙིང་དག་
 སྤྱི་མི་ཉམས་སྦྱང་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟགས་འགལ་འཕྲུལ་གྱི་ཆ་གང་མང་
 ཡོད་མེད་པ་ལ་རྩ་ཆའི་སྤྱི་མི་པོ་ནམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་ལྷགས་པར་གནང་
 བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བྱུང་།

མཚེ་རྩན་ བེང་ ཆེན་ ཐོད་ ཀྱི་ གསེབ་ རིག་ ཞིབ་ འཇུག་ ཁང་ རྒྱལ།
 《ཐོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་ཐམས་ཅད་པུན་པ་བསྒྲིགས་དཔེ་ཆོགས་》ཆོད་སྤྱི་ཆོགས་པ་
 གྱི་ལོ་༡༠༠༥ལོའི་ཟླ་༡༠པའི་ཆོས་༡༩ཉིན།

དཀར་ ཆག

ཚམ་པ་པོ་རྒྱུད་མདོར་བཅུ་ལ།	1
མཚན་བརྗོད།	1
ཞབས་དང་ཁོ། ཅན་ཀྱན་གང་ལས་ཐུང་ཚུལ་བཟུན་པ།	2
ཞབས་གཉིས་པ། ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཟུན་པ།	4
ཞབས་གསུམ་པ། བཙུང་མཁའ་ཀྱན་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་བཟུན་པ།	9
ཞབས་བཞི་པ། ཅན་པོ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་བཟུན་པ།	16
དང་ཁོ། ཉིས་གསུམ་གསུམ་པ།	16
༡. ཐུང་ནད་གསུམ་པ།	16
༢. མཁྱིམ་ནད་གསུམ་པ།	25
༣. བད་ཀན་གྱི་ནད་གསུམ་པ།	31
༤. ཐུག་པོའི་ནད་གསུམ་པ།	36
གཉིས་པ། ཁོར་ནད་གསུམ་པ།	44
༡. མ་ཁྱེད་པོའི་ནད་གསུམ་པ།	44
༢. ཐུན་ནད་གསུམ་པ།	48
༣. ཐུག་པོ་དང་པོར་ནད་གསུམ་པ།	53
༤. ཐུན་ནད་གསུམ་པ།	54
གསུམ་པ། ཆད་པ་གསུམ་པ།	61
༡. ཆ་བ་ཐུག་པོའི་བཙུང་མཁའ་ཀྱན་པ།	61
༢. ཆ་ཀྱང་འཁྱུག་གཞིའི་རྩ་འཛིན།	71